

מְשֹׁם שֶׁהָגַד תְּרַמֵּין דְּרַמֵּין לְהַדְרִי - שתי אלו, אשת אחי אבי אביו, ואחות אבי אביו שדומות זו לזו, כְּתָדָא חָשִׁיב לְהוּ, שכן שתיהן אסורות משום צד אחרות האב שיש בהן, ובשתיהן הדור שלמטה מהן אסור משום ערוה מן התורה, וְהָא שִׁיתְקָרִי - ונמצא שיחד עמן המנין הכולל של השניות הוא שש עשרה. וסיים רב הלל: וְהָא מְכַל מְקוּם לְדִידִי חֲזוּיָן לָן מִמַר בְּרִיחַ דְרַבְנָא דְקִתְיָבָן גַּם שְׁתֵי שְׁנִיּוֹת אֵלּוּ לְאִיפּוּרָא.

אָמַר לִיה רַב אֲשִׁי לְרַב הַלֵּל, וְלִימְעַמֵּיךְ הֲלָא אָף לְדַבְרִיךְ שְׂרַאית שכתוב בן בשם מר בריה דרבנא, וְכִי אִי הָוֵה פְּתִיב בְּשֵׁמוֹ עַל שְׁנִיּוֹת אֵלּוּ לְהִיתִירָא, מִי הָוֵה סְמַכְתָּ עֲלֵיהוּ - האם היית סומך על כך ומתירן. הלא דַּמְר בְּרִיחַ דְרַבְנָא מִי ו-וכיין חֲתִים עֲלֵיהוּ הוּא בַעֲצֻמוֹ. אִם כֵּן כִּשְׁמֵי שְׁלָא הִייתָ סוּמְךָ עַל כֵּךְ לְהִיתֵר, הַשְׁתָּא נְמִי דְקִתְיָב שֵׁם בְּשֵׁמוֹ לְאִיפּוּרָא אִין לָךְ לְסוּמְךָ עַל כֵּךְ, מִשּׁוּם דְלֵאָו מַר בְּרִיחַ דְרַבְנָא חֲתִים עֲלֵיהוּ בַעֲצֻמוֹ.

הַגְמָרָא מְבִיאָה בְרִייתָא שְׁשֵׁנָה רַבִּי חֵייא שְׁנוֹסְפוֹ בְּהַ עוֹד שֵׁשׁ נִשְׁמִים הַאֲסוּרוֹת בְּאִיסוּר שְׁנִיּוֹת: תְּנִי דְבִי רַבִּי חֵייא, דוֹר שְׁלִישִׁי שְׁכַבְנִי - בת נכדו מבנו, וְשִׁלְשִׁי שְׁכַבְתָּו - בת נכדו מבתו, וְשִׁלְשִׁי שְׁכַבְנִי אִשְׁתּוֹ - נכדת בנה, וְשִׁלְשִׁי שְׁכַבְתָּ אִשְׁתּוֹ - נכדת בתה, כֹּל אֵלּוּ אֲסוּרוֹת בְּאִיסוּר שְׁנִיּוֹת. וְכֵן דוֹר רַבִּיעִי שְׁכַבְתָּו - אִם אִם חֲמִישִׁי שְׁאִשְׁתּוֹ רַבִּיעִית לְהוּ, וְרַבִּיעִי שְׁכַבְתָּו - אִם אִם חֲמִישִׁי שְׁאִשְׁתּוֹ רַבִּיעִית לְהוּ, אֲסוּרוֹת בְּאִיסוּר שְׁנִיּוֹת, וְגוֹרֵוֹ עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם אִם חֲמִישִׁי וְאִם חֲמִישִׁי אֲסוּרוֹת מִן הַתּוֹרָה.

רַבִּינָא מְבִיאָה עַל דְּבַרִּי רַבִּי חֵייא: אָמַר לִיה רַבִּינָא לְרַב אֲשִׁי, מֵאִי שְׁנָא בְּקַרְבוֹת אִשְׁתּוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמְנָה דְקִתְיָב לָהּ לְאִשְׁתּוֹ בְּמִנְיַן הַדּוֹרוֹת, וְקוֹרָא לֵאמֹר אִם אֲבִיחָא אוֹ אִמָּה דוֹר רַבִּיעִי, וְמֵאִי שְׁנָא נִכְדַת בְּנוֹ וּבְתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמְנָה דְלֵא קִתְיָב לָהּ לְאִשְׁתּוֹ בְּמִנְיַן הַדּוֹרוֹת, וְקוֹרָא לְהֵם דוֹר שְׁלִישִׁי. מִתְרַצַת הַגְמָרָא: אִם אִם חֲמִישִׁי אוֹ חֲמִישִׁי אִשְׁתּוֹ, וְכָל הַלְמַעְלָה מֵאִשְׁתּוֹ, דְכָל הַאִיפּוּרָא שְׁלֵהֶם מְכַח אִשְׁתּוֹ קָא אִתִּי ו-הוּא בֵּא. חָשִׁיב לָהּ גַּם לְאִשְׁתּוֹ בְּמִנְיַן הַדּוֹרוֹת הַאֲסוּרִים עֲלֵיהּ, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּנִכְדַת בְּנוֹ שְׁהִיא לְמַטָּה מִמְנָה דְאִיפּוּרָא לֵאָו מְכַח קַרְבַת אִשְׁתּוֹ לְקִתְיָב אֵלּא מְכַח קַרְבַת עַצְמוֹ, וְעַל כֵּן לֵאָו קִתְיָב לָהּ לְאִשְׁתּוֹ כַּחֲלַק בְּמִנְיַן דּוֹרוֹת אֵלּוּ.

שׁוֹב מְקַשָּׁה הַגְמָרָא: וְהָא שְׁלִישִׁי בְּכֵן אִשְׁתּוֹ וְשִׁלְשִׁי בְכַת אִשְׁתּוֹ דְאִיפּוּרָא מְכַח קַרְבַת אִשְׁתּוֹ קָאִתִּי, וְאָף עַל פִּי כֵן לֵאָו חָשִׁיב לָהּ לְאִשְׁתּוֹ בְּמִנְיַן דּוֹרוֹת אֵלּוּ. מִתְרַצַת הַגְמָרָא: אִיִּדִי ו-אֲגַב דְרַבְנָא רַבִּי חֵייא בְּרִייתָא בְּנִכְדַת בְּנוֹ שְׁהִיא שְׁלִישָׁה דּוֹרוֹת לְמַטָּה דִּידִיהּ, וְלֵאָו הַשְׁבָּה אֵת אִשְׁתּוֹ בְּמִנְיַן הַדּוֹרוֹת, תְּנָא נְמִי בְּנִכְדַת אִשְׁתּוֹ שְׁלִישָׁה דּוֹרוֹת שְׁהֵם לְמַטָּה דִּידִיהּ וְלֵאָו הַשְׁבָּה אֵת אִשְׁתּוֹ כַּחֲלַק בְּמִנְיַן הַדּוֹרוֹת.

הַגְמָרָא מְבִיאָה סִפְק דְבִדִּין הַשְׁנִיּוֹת שְׁשֵׁנָה רַבִּי חֵייא: אָמַר לִיה רַב אֲשִׁי לְרַב פְּהֵנָא, כֹּל הַשְׁנִיּוֹת דְבִי רַבִּי חֵייא, הֵאֵם יֵשׁ לְהוֹן חֲפְסָק וְרַק הֵן אֲסוּרוֹת, אִי שְׁאִין לְהֵם חֲפְסָק, וְכֹל הַדּוֹרוֹת שְׁלִמְטָה אוֹ לְמַעְלָה מֵהֶן אֲסוּרִים.

הַגְמָרָא מְבַקֶּשֶׁת לְפִשּׁוּט סִפְק זֶה מְדַבְרִי רַב: תָּא שְׁמַע, דְאָמַר רַב, אֲרַבְעֵי נְשִׁים מִתּוֹךְ הַשְׁנִיּוֹת יֵשׁ לְהֵם חֲפְסָק. הִרִי שְׁדוּקָא לְאַרְבַּע יֵשׁ חֲפְסָק וְתוֹ לֵאָו, וּמִוֹכַח מִזֶּה שְׁאִוְתֵן שְׁנִיּוֹת שְׁשֵׁנָה רַבִּי חֵייא אִין לְהוֹן חֲפְסָק. דוּחָה הַגְמָרָא: דְלִמָּא כִּי קָאֲמַר רַב שְׁרַק לְאַרְבַּע יֵשׁ חֲפְסָק, הוּא לְגַבִּי אוֹתֵן שְׁנִיּוֹת הַשְׁנִיּוֹת בְּהִיא מְתִינָתָא שְׁהוּבָא לְעֵיל (ע"א), אִךְ יִתְכֵן שִׁישׁ מְלַבְדֵן עוֹד שְׁנִיּוֹת שִׁישׁ לְהוֹן חֲפְסָק.

הַגְמָרָא מְבַקֶּשֶׁת לְפִשּׁוּט אֵת חֲפְסָק מִלְשׁוֹן הַבְרִייתָא שְׁשֵׁנָה רַבִּי חֵייא: תָּא שְׁמַע, שְׁלִישִׁי שְׁבַכְנוּ וּבְתוֹ וְרַבִּיעִי שְׁבַחְמִיּוֹ וּבַחְמוֹתוֹ אֲסוּרוֹת. וּמִשְׁמַע שְׁדוּקָא שְׁלִישִׁי בְּבִנוּ וּבְתוֹ וְרַבִּיעִי בְּחַמִּיּוֹ וּבַחְמוֹתוֹ: אִין - אֲסוּרוֹת, אֲבַל מִפִּי מִשְׁלִישִׁי וְרַבִּיעִי לֵאָו נִאֲסוּרוֹ. דוּחָה הַגְמָרָא: דְלִמָּא אֵת כּוֹנֵת הַבְרִייתָא דוּקָא לְשִׁלְשִׁי וְרַבִּיעִי, אֵלּא כּוֹנֵתָה שְׁמִשְׁלִישִׁי בְּבִנוּ וּבְתוֹ וְאִילָף וְכֵן מְרַבִּיעִי וְאִילָף שְׁבַחְמִיּוֹ וּבַחְמוֹתוֹ אֲסוּרוֹת בְּאִיסוּר שְׁנִיּוֹת.

גַּר שְׁנַתְגִּיר נַחֲשָׁב כְּקַטָּן שְׁנוּלָד, וּמִן הַתּוֹרָה הוּא מוֹתֵר בְּכֹל הַקְּרוֹבוֹת שְׁהִי לּוֹ קוֹדֵם לְכֵן, אֵלּא שְׁאֲסוּרוֹהוּ חֲכָמִים בְּקַרְבוֹת אֵלּוּ שְׁהֵן עֵרוּה מִן הַתּוֹרָה. וְדַנָּה הַגְמָרָא בְּאוֹתֵן נְשִׁים שְׁהִי שְׁנִיּוֹת לּוֹ קוֹדֵם שְׁנַתְגִּיר: אָמַר לִיה רַבָּא לְרַב נַחְמָן, חֲזִי מַר הָאִי מְרַבְנִין דְאִתָּא

מְמַעְרְבָא - ראה חכם זה שבא מארץ ישראל וְאָמַר, בְּעוֹ מְמַעְרְבָא - נסתפקו בני ארץ ישראל, הֵאֵם נְזָרוּ עַל הַשְׁנִיּוֹת גַּם בְּנָרִים, אוֹ לֵאָו נְזָרוּ שְׁנִיּוֹת בְּנָרִים. אָמַר לִיה רַב נַחְמָן, הַשְׁתָּא וְיָמָּה אִיסוּר עֲרוֹת מִן הַתּוֹרָה גּוֹפֵה, אִי לֵאָו ו-לולין החשש שְׁלֵא יֵאָמְרוּ הַגְרָמִים שְׁהֵם פְּאִין מְקַרְוֵשָׁה הַמּוֹרָה לְקַרְוֵשָׁה קָלָה, שְׁכַשְׁהוּ נְכָרִים הִיוּ אֲסוּרִים בְּקַרְבוֹתֵיהֶם וְעַתָּה הֵם מוֹתֵרִים בְּהוֹן, לֵאָו נְזָרוּ ו-לֵאָו הִיוּ גּוֹזְרִים כְּהוּ רַבְנִין לְאִסְרָם, אִם כֵּן בְּשְׁנִיּוֹת מִיבְעִיא - וְכִי צִרִיךְ לומר שלא גזרו בגרים. והרי גם קודם שנתגירו לא היו אסורים בשניות, וְאִם כֵּן אִין סִיבָה לְאִסְרָם עֲלֵיהֶם לְאַחַר שְׁנַתְגִּירוֹ וְנַעֲשׂוּ כְּקַטָּן שְׁנוּלָד.

אֲגַב הַדִּין שְׁנַתְבָּאָר בְּאִיסוּר שְׁנִיּוֹת בְּגִרִים, מְבִיאָה הַגְמָרָא דִּין נוֹסֵף בְּגִרִים: אָמַר רַב נַחְמָן, דִּין גְּרָמִים הוּאִיל וְאִתּוֹ לִידִין ו-יבא לִידִינוּ, וְנָמָּא כְּהוּ מְלִקְטָא ו-דִּין נוֹסֵף. קְרוֹבִים פְּסוּלִים לְעוֹדוֹת, וְאִינֵם מְעִידִים זֶה לְזֶה, וְכֵן אִינֵם מְעִידִים יָחַד לְאַחֲרִים. וְגִרִים שְׁהֵם אֲחִין מִן הָאֵם לֵאָו יַעֲזִירוּ לְכַתְחִילָה יָחַד עַל אַחֲרִים אוֹ זֶה עַל זֶה, וְאִם הָעִיר, בְּדִיעְבַד עֲזוּרָה עֲרוֹת, שְׁכֵן גַּר שְׁהַתְגִּיר הוּא כְּקַטָּן שְׁנוּלָד. אֲבַל אֲחִין מִן הָאָב וְאִמִּיתָא, אָמַר, אֲפִילוּ אֲחִין מִן הָאֵם נְמִי מְעִידִין לְכַתְחִילָה יָחַד עַל אַחֲרִים וְכֵן זֶה עַל זֶה.

שׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא עַל שִׁיטַת אֲמִימַר: וְמֵאִי שְׁנָא לְגַבִּי עוֹדוֹת שְׁהֵם נַחֲשָׁבִים כְּרַחוּקִים וּמְעִידִים יָחַד לְכַתְחִילָה, מְעִירוֹת שְׁגוֹרוֹ עֲלֵיהֶם לְהִזְחִיב כְּקַרְבוֹתִים גַּם לְאַחַר שְׁנַתְגִּירוֹ. מְשִׁיבָה הַגְמָרָא: אִיסוּר עֲרוֹת לְכָל הָעוֹלָם הִיא מְסוּרָה, וְאִם נִתִּירוּ לָגַר יְבוּאָה לְהַתִּירוֹ גַּם לִישְׂרָאֵל, שְׁכֵן אִין הַכֵּל יוֹדְעִים שְׁגַר הוּא כְּקַטָּן שְׁנוּלָד, אֲבַל עֲרוֹת רַק לְבֵית דִּין מְסוּרָה, וְהַבֵּית דִּין יוֹדְעִים שְׁגַר שְׁנַתְגִּיר כְּקַטָּן שְׁנוּלָד דְמִי, וְלֵאָו יְבוּאָה לְדַמּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלֵיהֶם.

משנה

הַמְשַׁנָּה שְׁלִפְנֵינוּ מְבִאֵרֵת מִי נַחֲשָׁב לְאַחַר הַמְּחִיב אֵת אִשְׁתּוֹ אַחִיו בִּיבּוּם, וְמִי נַחֲשָׁב לְכֵן הַפּוֹטְרָה מִיבּוּם: מִי שָׁמַת בְּלֵא בְּנִים, וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ מְכַל מְקוּם שְׁהוּא, זֹקֵק אַח זֶה אֵת אִשְׁתּוֹ אַחִיו לְיָבוּם וְאוֹ לְחִלְצִיחָה. וְאִתּוֹ הוּא לְכָל דְּכָר, וְלֵאָו רַק לְעַנְיַן יָבוּם. חוּץ מִמִּי שִׁישׁ לוֹ אֶחָ שְׁהוּלִידוֹ אֲבִיהֶם מִן הַשְּׁפָחָה הַכּוֹנְעֵנִית וּמִן הָעוֹבְדֵת בּוֹכְבִים, שְׁאִינוּ נַחֲשָׁב אַחִיו מִשּׁוּם שְׁאִינוּ מְתִיחִים אַחַר אֲבִיהֶם אֵלּא אַחֵר אֲמוֹ.

מִי שָׁמַת וְיֵשׁ לוֹ בֵּן מְכַל מְקוּם שְׁהוּא, פּוֹטֵר כֵּן זֶה אֵת אִשְׁתּוֹ אַחִיו מִן הַיָּבוּם, שְׁהִרִי יֵשׁ לוֹ זֶרַע. וְכֵן דִּינוֹ כְּכֵן לְעַנְיַן שְׁאֵם הִכָּה אֵת אַבְיוֹ וַעֲשָׂה בּוֹ חֲבוּרָה חָיִיב עַל מִיתָה, וְכֵן אִם קָלַל אֵת אַבְיוֹ חָיִיב עַל קָלְלָתוֹ מִיתָה. וְכֵן הוּא נַחֲשָׁב לְכֵן לְכָל דְּכָר. חוּץ מִמִּי שִׁישׁ לוֹ בֵּן מִן הַשְּׁפָחָה וּמִן הָעוֹבְדֵת בּוֹכְבִים שְׁאִינוּ נַחֲשָׁב כְּבָנוּ לְשׁוּם דִּין מְדִינַת הַתּוֹרָה, שְׁכֵן אִינוּ מְתִיחִים אַחֲרָיו אֵלּא אַחֵר אֲמוֹ.

גמרא

שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה: 'מִי שִׁישׁ לוֹ אֶחָ מְכַל מְקוּם זֹקֵק אֵת אִשְׁתּוֹ אַחִיו לְיָבוּם'. שׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא: לְאִתּוֹ מֵאִי - מֵהַ בֵּא לְרַבּוֹת 'מְכַל מְקוּם'. מְשִׁיבָה הַגְמָרָא: אָמַר רַב יְהוֹדָה, לְאִתּוֹ אֶחָ מְקוּר. מְקַשָּׁה הַגְמָרָא: הֲלֵא פְּשִׁימָא שְׁאָף אֶחָ מְמוּר אַחִיו הוּא, וּמֵהַ הוֹצֵרְכָה הַמְשַׁנָּה לְחַשְׁמִיעֵנוּ דִּין זֶה. מִתְרַצַת הַגְמָרָא: כְּהוּ דְהִימָא - לוֹלִי דְבַרִּי הַמְשַׁנָּה הִיינו סְבוּרִים לִילָף ו-לְלַמּוֹד גּוֹזֵרָה שׁוֹה 'אֲחִוָּה' אֲחִוָּה' מְגַנְיָ יַעֲקֹב, שְׁכֵן נִאֲמַר בְּפִרְשַׁת יָבוּם (דברים כה ט) 'כִּי יֵשְׁבוּ אֲחִים יָחַד וְיָמַת אֶחָד מֵהֶם, וְכֵן נִאֲמַר בְּבִנֵי יַעֲקֹב (בראשית מב ג) 'שְׁנַיִם עָשָׂר עֲבָדִיךָ אֲחִים אֲנִיחָנוּ, וּמֵאֲחֵר שְׁבַשְׁנִי הַמְקוּמוֹת נִאֲמַר 'אֲחִים' יֵשׁ לְדַרוֹשׁ בְּגוֹזֵרָה שׁוֹה, מֵהַ לְהִלָּן בְּבִנֵי יַעֲקֹב כּוֹלֵם כְּשִׁרְיָן הִיוּ וְלֵאָו פְּסוּלִין אָף פְּאֵן בִּיבּוּם כּוֹנֵת הַתּוֹרָה הִיא רַק לְאַחִים כְּשִׁרְיָן וְלֵאָו לְפִסּוּלֵיהוֹן. קָא מְשַׁמַּע לָן מִשְׁנַתְנָה, שְׁאִפִּילוּ אֶחָ מְמוּר זֹקֵק לְיָבוּם.

שׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא: וְאִימָא דְכִּי נְמִי - הֲלֵא אֲבָן יֵשׁ לומר משום גזירה שוה זו שדווקא אח כבשר זוקק ליבוים, וּמִנְיַן לֵה לְמַשְׁנָה שְׁגַם מְמוּר זֹקֵק לְיָבוּם. מְשִׁיבָה הַגְמָרָא: כִּיִּין דְלְעַנְיַן יָבוּם אִם הִנִּיחַ הַמֵּת בֵּן מְמוּר מִפְּטֵר (ג)מְטֵר בֵּן זֶה אֵת אִשְׁתּוֹ אַבְיוֹ מִיבּוּם, כְּמַבּוּאָר בְּהַמְשָׁךְ מִשְׁנַתְנָה,

ואם כן מה שנאמר (שם יח יא) 'עֲרֹתָ בַת אִשָּׁת אֲבִיךָ מוֹלֶדֶת אֲבִיךָ
 אַחֲוֹתְךָ הִיא' לְמַה לִּי, הלא בת אשת אביו זו שהיא אחותו כבר
 נאסרה בכתוב הקודם. אלא שְׁמַע מִיָּה שבא הכתוב לְחַיְבוֹ שְׁתִּימָה,
 גם משום אַחֲוֹתוֹ וגם משום בַּת אִשָּׁת אֲבִיו. וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוֹדָה
 סובר, אֲמַר קְרָא באיסור בת אשת אביו 'אַחֲוֹתְךָ הִיא', והוא מיותר,
 שהרי כבר נאמר 'מוֹלֶדֶת אֲבִיךָ', אלא בא יתור זה ללמדנו שרק
 משום איסור אַחֲוֹתוֹ אַתָּה מְחַיְבֵנו, וְאִי אַתָּה מְחַיְבֵנו משום איסור
 נוסף של בַּת אִשָּׁת אֲבִיו.
 שואלת הגמרא: וְרַבְּנָנוּ, הֲאִי 'אַחֲוֹתְךָ הִיא' שהוא מיותר, מֵאִי עָבְדִי
 לִיה – מה הם דורשים ממנו. משיבה הגמרא: מִיְּבִיעֵי לָהּ – לחכמים
 נצרך יתור זה כדי לְחַיְבוֹ עַל אַחֲוֹתוֹ שהיא גם בַּת אֲבִיו וגם בַּת אִמּוֹ
 כשנולדו שניהם על ידי שאנס אביהם את אמם בלא שבשאה. שכן
 בכתוב הראשון נאמר 'בת אביך או בת אמן', והיינו סבורים לומר
 שאין איסור אלא במי שהיא אחותו רק מהאב או רק מהאם, ולא
 באחותו מהאב והאם יחד. ואף שיש לאוסרה מקל וחומר, שהרי
 אם בת אביו או בת אמו אסורה כל שכן שבת אביו ואמו אסורה,
 אלא בא הכתוב לומר שְׁאִין מוֹהֲרִין מִן הַדִּין –מקל וחומר, ואי
 אפשר לאסור בת אביו ואמו מקל וחומר, ועל כן הוצרך לכתוב
 'אחותרך היא' כדי לאוסרה.
 וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוֹדָה סובר, אִם כֵּן – אם בא הכתוב לאסור בת אביו
 ואמו, לְכַתּוּב רַחֲמָנָא רַק 'אַחֲוֹתְךָ', 'הִיא' לְמַה לִּי, אלא בהכרח בא
 ייתור זה ללמדנו שרק משום אַחֲוֹתְךָ אַתָּה מְחַיְבֵנו, וְאִי אַתָּה מְחַיְבֵנו
 משום בַּת אִשָּׁת אֲבִיו. וְרַבְּנָן סוּבְרִים, אִף עַל גַּב שֶׁכָּבַר לְמַדְנָא איסור
 בת אביו ואמו מדְּקָתִיב 'אַחֲוֹתְךָ', מכל מקום אִיִּמְרִיךָ לְמַכְתֵּב תִּיבַת
 'הִיא', שְׁלֵא תַטְעֵה וְתֹאמַר דְּפַעֲלָמָא –[שבכל התורה] מוֹהֲרִין מִן
 הַדִּין, ולשם כך ייתר הכתוב תִּיבַת זו כדי ללמדנו שלולי ייתור זה
 לא היתה נאסרת מקל וחומר. וְכִי תִימָא, אִיךָ הֵינּוּ טוֹעִים בְּדַבְרֵי
 זֶה, הלא אם מוזהרין מן הדין 'אַחֲוֹתְךָ' דְּקָתֵב רַחֲמָנָא לְמַה לִּי, הרי
 יש לאוסרה מקל וחומר כאמור, אין זה קושיא, משום דְּמִלְתָּא
 דְּאִתְּרָא בְּקַל וְחֹמֶר מִרְחָ וְקָתֵב לָהּ קְרָא – טורח הכתוב לכותבו
 בפירושו. לְפִיכָךְ קָתֵב רַחֲמָנָא 'הִיא' ללמדנו שאין מוזהרין מן הדין.
 וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוֹדָה סובר, אִם כֵּן – אם בא הכתוב להשמיענו רק
 איסור בת אביו ואמו, לִיכְתֵּבִיהָ רַחֲמָנָא 'אַחֲוֹתְךָ הִיא' בְּאִדְךָ קְרָא
 – בכתוב הראשון שמוזכר בו איסור בת אביו ובת אמו, ומכך
 שנכתב 'אחותרך היא' באיסור בת אשת אביו מוכח שבא ללמדנו
 שאף הבא על בת אשת אביו אינו עובר אלא משום איסור אחותו
 בלבד.
 שואלת הגמרא: וְלִדְבָרֵי רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוֹדָה הַסּוּבֵר שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵר
 משום בת אשת אביו, הֲאִי 'בַּת אִשָּׁת אֲבִיךָ' מֵאִי עָבִיד לָהּ – לשם
 מה נאמר כל כתוב זה. משיבה הגמרא: מִיְּבִיעֵי לִיה כְּתוּב זֶה לְלַמַּד,
 שאסורה לך רק אחותרך שנולדה ממִי שִׁישׁ לִי אִישׁוֹת לְאֲבִיךָ בַּת –
 שקידושו תופסים בה, פָּרַט לְאֲחֹתוֹ שֶׁנּוֹלְדָה מִשְׁפָּחָה וְעוֹבְרָת
 בְּוִכְבִּים שְׁאִין אִישׁוֹת לְאֲבִיךָ בַּת – שקידושו אִינֵם תּוֹפְסִים בַּת.
 שואלת הגמרא: וְאִימָא – הלא יש לומר שכתוב זה בא ללמד
 שדווקא אחות שנולדה מאשת האב אסורה, פָּרַט לְאֲחֹתוֹ שֶׁנּוֹלְדָה
 מֵאִשָּׁה אֲנוּסָה שֶׁלֹּא הִתְקַדְּשָׁה לוֹ שֶׁאֵינָה אסורה. משיבה הגמרא:
 הֲאִי לֹא מְצִית אֲמַרְתָּ – אי אפשר לפרש כן הכתוב מְדַבְּרָא – משום
 דְּבָרֵי רַבָּא. דְּרַבָּא רַמִּי וְהִקְשָׁה, כְּתִיב (ויקרא יח ט) 'עֲרֹתָ בַת בְּנֵךְ אוֹ
 בַת בְּתוּלָה לֹא תִגְלֶה', ומשמע שדווקא אלו אסורות, הֲאִי בַּת בְּנֵה דִידָה
 –של אשתך מאיש אחר, וְכַתּוּב בַּתָּה דִידָה מֵאִישׁ אַחֵר, שְׂרִי
 וְמוֹתְרָתָּ. וְאִילוּ בִּמְקוֹם אַחֵר כְּתִיב (שם יח יז), 'עֲרֹתָ אִשָּׁה וְכַתָּה לֹא
 תִגְלֶה אֶת בַּת בְּנֵה וְאֶת בַּת בְּתוּלָה', הרי שגם כשהן מאיש אחר הן
 אסורות. הֲאִי בְּיָצֵד מֵתִישֵׁבֶת סְתִירָה זו. וְתִירֵץ רַבָּא: כָּאֵן בְּכַתּוּב
 'עֲרֹתָ בַת בְּנֵךְ' מְדוּבָר בְּאִוְנִסִּין – בבנו או בתו שנולדו לוֹ מֵאִשָּׁה
 שאנס בלא קידושין, ועל כן דווקא כשנולדו ממנו בתם אסורה
 ולא כשנולדה לה מאיש אחר. וְכָאֵן בְּכַתּוּב הַאוּסֵר בַּת בְּנֵה או בַת
 בְּתוּלָה שֶׁל אַחֲוֹתוֹ, מְדוּבָר בְּאִשָּׁה שֶׁנִּישְׂאָה לוֹ בְּנִשְׂאוֹ. וּמִכָּךְ שֶׁאִיסוֹר
 בַּת בְּנֵה וְכַתּוּב בְּנֵה וְכַתּוּב בְּנֵה מִן הַאוּנִסִּין, מוכח שגם איסור
 אחותו נוהג גם באחות מאנוסין, ואם כן בהכרח ש'בת אשת אביך'
 בא למעט את בתו שנולדה משפחה ועובדת כוכבים.

מִיְּבִיעֵי נְמִי יְקִיָּן – אף אח ממזר זוקק ליבוים.
 שנינו במשנה: וְאִחֲוִי הוּא לְכָל רֵבֶר, והתבאר לעיל שהכוונה היא
 לאח ממזר. מפרשת הגמרא: לְמֵאִי הִלְכָתָא הוּא נחשב לאחיו,
 לְיֹרְשׁוֹ, וְכֵן לִיְמִמָּא לוֹ, שכהן שיש לו אח ממזר הרי הוא נטמא לו,
 כדין שבעה קרובים שהכהן מיטמא להם במותם. שואלת הגמרא:
 פְּשִׁימָא שְׁכֵן הוּא, שְׁהָרִי אִחֲוִי הוּא. משיבה הגמרא: סְלִקָא דְעֲתִידָה
 אֲמִינָא הוּאִיל וְכְתִיב בְּטוֹמֵאֵת כְּהֻנִּים (ויקרא כא ב-ג) 'כִּי אִם לְשֹׂאֲרוֹ
 הַקָּרֵב אֲלֵיוֹ וגו' לָהּ יִטְמָא, וְאֲמַר מֶר, 'שֹׂאֲרוֹ' זו אַשְׁתּוֹ, וְכְתִיב לְאַחֵר
 מִכֵּן (שם כא ד) 'לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּעַמּוֹ לְהַחֲלוֹ', שאסור לבעל להטמא
 לאשתו, נמצא ששני כתובים אלו מכחישים זה את זה. אלא צריך
 לומר, שיש פֶּעַל שִׁמְטָמָא וְיֵשׁ פֶּעַל שְׁאִין מִטְמָא. הֲאִי בְּיָצֵד, מִטְמָא
 הוּא לְאִשְׁתּוֹ הַבְּשִׂרָה, וְאוֹלָם אֵין הוּא מִטְמָא לְאִשְׁתּוֹ הַפְּסוּלָה לוֹ
 וְנִישְׂאָה לוֹ בְּאִיסוֹר. ולפי זה היה מקום לומר דְּקָא בֵּאֵן מִי,
 מִטְמָא הוּא (הכהן) רַק לְאִחַּי בְּשִׂרָה, וְאוֹלָם אֵין הוּא מִטְמָא לְאִחַּי פְּסוּל.
 קָא מְשַׁמְעֵי לָן מִשְׁתַּנְּתוּ שְׁהוּא נְטִמָא גַם לְאַחַ מְמוֹר.
 שואלת הגמרא: וְאִימָא, כִּי נְמִי – הלא אכן יש לומר שאסור לכהן
 ליטמא לאח פסול, כשם שאינו נטמא לאשתו הפסולה, ומנין לה
 למשנה שהיא נטמא לו. משיבה הגמרא: הָתָם בְּאִשָּׁה פְּסוּלָה,
 לְאִפְּוִקֵי קְרִימָא – היא עומדת לצאת ממנו, שהרי חייב לגרשה והרי
 היא כמי שאינה אשתו, ועל כן אינו נטמא לה. אבל הָתָם בֵּאֵן
 ממזר אִחֲוִי הוּא, ועל כן הוא נטמא לו.
 שנינו במשנה: חֵזִין מְמִי שִׁישׁ לוֹ אִחַ מִן הַשְּׁפָחָה וּמִן הַעוֹבְרָת
 בְּוִכְבִּים, שאינו נחשב לאחיו. מפרשת הגמרא: מֵאִי מְעַמָּא, משום
 דְּאֲמַר קְרָא (שמות ב ד) 'הָאִשָּׁה וְיֹלְדֶיהָ תְּהִיָה לְאִדּוֹנֶיהָ'. שבשאיש
 ישראל נמכר לעבד עברי והוליד בנים משפחה כנענית של אדונו,
 כשהוא יוצא לחירות אין יוצאים בנים אלו יחד עמו אלא הם
 עבדים כנענים כאמם ונשארים ברשות האדון. ומכאן שבן הנולד
 לו משפחה אינו מתייחס אחריו אלא אחר אמו.
 שנינו במשנה: מִי שִׁישׁ לוֹ בֵּן מִכָּל מְקוֹם, פּוֹטֵר וְכוּ' אשת אביו מן
 היבום. שואלת הגמרא: 'מִכָּל מְקוֹם' לְאִתְּוִי מֵאִי – מה בא לרבות.
 משיבה הגמרא: אֲמַר רַב יְהוֹדָה, 'לְאִתְּוִי בֵּן מְמוֹר, שאף הוא פוטר
 מיבום. מפרשת הגמרא: מֵאִי מְעַמָּא, משום דְּאֲמַר קְרָא בִּיבּוּם וְדִבְרִים
 כַּה הִיא, 'כִּי יִשְׁבוּ אֲחִים יְחִידוֹ וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֵן אֵין לוֹ, שהאות יו"ד
 שבתִּיבַת 'אֵין' מיותרת, ומיתור זה דרשו, עֵינִין עֲלֵיו הֵיטב לבודקו
 אם אכן אין לו בנים כלל, וגם אם ימצא שיש לו בן ממזר תפטר
 אשתו מיבום.
 שנינו במשנה: וְחַיִּיב עַל מְכַתּוֹ, והתבאר לעיל שבבן ממזר הדברים
 אמורים, ואף הוא שהכה את אביו חייב מיתה. שואלת הגמרא:
 אֲמַר חַיִּיב, הלא קְרִי [יש לדרוש] כָּאֵן את מה שדרשו במה
 שנאמר (שמות כב כז) 'וְנִישְׂאָה בְּעַמּוֹ לֹא תֹאֵר', שאסרה התורה לקלל
 דווקא בְּנִישְׂאָה מְעַשָּׂה עִמָּה וּמִתְנַהֵג כְּדָרְךָ עִם יִשְׂרָאֵל, והוא
 הדין למכה אביו שאינו חייב אלא באב שעושה מעשה עמך. ואם
 כן אב זה שבא על הערה והוליד ממנה ממזר, אין לו לבן
 להתחייב על הכאתו.
 מתרצת הגמרא: בְּדָאֲמַר רַב פְּנִיחָא לְתַרְץ מְשַׁמְיָה דְּרַב פְּנִיחָא בִּמְקוֹם
 אַחֵר שֶׁמְדוּבָר בְּעוֹשֵׂה תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ כֵּן הָתָם נְמִי מְדוּבָר בְּשַׁעֲשֻׁעָה
 הַאֵב תְּשׁוּבָה אַחֲרֵי שֶׁבֵּא עַל הָעֵרָוָה.
 מקשה הגמרא: וְכִי הֲאִי אֵב בַּר תְּשׁוּבָה הוּא, וְהִתְנַן בְּמִסְכַּת חֲגִיגָה
 (ט), 'שְׂמַעוּן בֵּן מְנַסָּא אוֹמֵר, אֵינְהוּ אָדָם שֶׁעָלִיו נֹאמַר (קהלת א טו)
 'מְעַנֵּת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן, וְהָ אָדָם תְּבֵא עַל הָעֵרָוָה וְהוֹלִיד מִמֶּנָּה מְמוֹר,
 שכן כל זמן שהממזר קיים גלוי ונוכר עוונו. מתרצת הגמרא:
 הַשְּׂתָא מִיָּהּ לְאַחֵר שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה הֲרִי עוֹשֵׂה מְעַשָּׂה עִמָּה הוּא,
 ואפילו שלא תוקן עוונו.
 הגמרא דנה בדין נוסף התלוי באחזה: תְּנוּ רַבְּנָנוּ, אָדָם תְּבֵא עַל
 אַחֲוֹתוֹ וְהִיא גַם בַּת אִשָּׁת אֲבִיו וְרֵאזָה צִירוֹ, חַיִּיב עֲלֶיהָ גַם מִשׁוּם
 אִיסוֹר אַחֲוֹתוֹ, וגם משום איסור בת אִשָּׁת אֲבִיו. כן היא שיטת
 חכמים, אבל רַבִּי יוֹסִי בְּן יְהוֹדָה אוֹמֵר, אֵינּוּ חַיִּיב אֲלֵא מִשׁוּם אַחֲוֹתוֹ
 בְּלִבְדָּה, וְלֹא מִפְּנֵי בַת אִשָּׁת אֲבִיו.
 מפרשת הגמרא: מֵאִי מְעַמְיָהוּ דְּרַבְּנָנוּ, אֲמַר, מְבַדִּי [הרי] כְּבֵר כְּתִיב
 (ויקרא יח ט) 'עֲרֹתָ אַחֲוֹתָ בַת אֲבִיךָ אוֹ בַת אִמְךָ וגו' לֹא תִגְלֶה עֲרֹתְךָ',